

Rudisch Ferenc (Debreceni Egyetem, Szegedi Tudományegyetem)

Médiумok harca? A rádiózás és a nyomtatott sajtókultúra viszonya az 1920-as évek végén

A 20. századi médiatörténeti fejlemények média- és kultúratudományos alapú feldolgozása a hazai társadalomtudományos mezőben máig meglehetősen nagy hiányosságokat mutat. Elméleti kisugárzását tekintve valójában mintha kevés hatása lett volna például Szajbély Mihály 2005-ös, *A médiatörténet és a sajtótörténet viszonyáról* című programkijelölő szövegének is, amely a médiatörténeti mozzanatok vizsgálatához Helmut Schanze *modellszerű alapmozgás* koncepcióját ajánlotta a kutatók figyelmébe. Schanze gondolatmenetének központi állítása szerint a mediatisált nyilvánosságba időnként belépő új médiatechnológiák ugyan elkerülhetetlenül átformálják a társadalmi kommunikáció mediális viszonyait, a médiakörnyezetet jellemző korábbi, többnyire már erős társadalmi beágyazottsággal, adott esetben akár évtizedek óta működésben lévő intézményi struktúrákkal rendelkező médiumok sohasem tűnnek el teljesen a nyilvános kommunikáció területéről. A változások hatására a korábbi médiumok ugyanakkor szükségképpen médiumidentitásuk újratárgyalására, újradefiniálására kényszerülnek, e folyamat pedig gyakran valamifajta önvédelmi reakcióval is párosul a diszkurzív térben. Előadásomban arra teszek kísérletet, hogy a Szajbély által javasolt elméleti koncepció alkalmazhatóságát a nyomtatott sajtókultúra és az 1920-as évek közepén meginduló hazai rádiózás közti reláció vizsgálatán keresztül teszteljem.

Sandle Joanna Grace (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Egyes típusú metabotróp glutamát receptorok által mediált szinaptikus plaszticitás agykérgében in vitro

Az I-es típusú metabotróp glutamát receptorok (mGluR) meghatározó szerepet játszanak a szinapszisok erősségének és az agykérgi hálózatok működésének befolyásolásában, ezáltal funkciójuk sérülése számos idegrendszeri megbetegedéssel asszociált. Azonban a hatását emberi agykéregben vizsgáló tanulmányok ritkák és elsősorban a serkentő sejtekre korlátozódnak.

Célunk az mGluR-ok szinaptikus erősség moduláló hatásának bemutatása volt, amihez extracelluláris stimulációval kiváltott 2. és 3. rétegi (L2/3) interneuronokra (IN) érkező serkentő bemeneteket, továbbá diszinaptikus gátló posztzinaptikus feszültségeket és áramokat (dIPSP és dIPSC) vizsgáltunk szupragranuláris sejt párokon, páratlan és páros patch clamp elvezeté-

sekkel.

Mindkét kísérleti felállásban egy kontroll periódust követően az mGluR-okat farmakológiailag aktiváltuk egy mGluR agonistával.

Poliszinaptikusan kapcsolt sejt párok elvezetését követően azt találtuk, hogy az mGluR-ok aktivációja két féle kimenetelt okozott a dIPSP/C amplitúdóiban, egyes esetekben szignifikánsan növelve, más esetekben változatlanul hagyva azokat. Az események latenciáit megvizsgálva azt találtuk, hogy nem okoz szignifikáns változást sem a dIPSP/C latencia átlagában, sem az átlagos *failure* rátában.

Extracelluláris stimulációval az IN-okra érkező serkentő bemeneteket vizsgáltuk mGluR aktiváció hatására. Az agonista applikációt követően a serkentő posztzinaptikus potenciálok erősödését tapasztaltuk.

Összegezve eredményeinket azt találtuk, hogy az mGluR-ok aktivációja mind az IN-okra érkező glutamaterg, mind a GABAerg szinapszisok erősségét képes modulálni, ami egy sejt típus-specifikus hatásmechanizmust feltételez az emberi neokortexben.

Săpătaru Mark (Babeş–Bolyai Tudományegyetem)

Zenei ekstázis és megsemmisülés

Mi a zenei ekstázis? Hogyan definiálhatnánk ezt az élményt? Mi történik az ember egyedi alkatával ebben a mindent felszámoló pillanatban? Élhet-e tovább úgy, ahogyan addig? Hogy is térhetne vissza a hétköznapi életéhez, ahol mindent az egyhangúság és a monotonia dominál? A zenei ekstázis révén az egyén megtapasztalja az ő fundamentumát, megtalálja azt a valamit, ami egész lényének az esszenciája. A rezgések e csúcsában a test, az anyag szétporlik, és utat enged a teljes megsemmisülésnek, amiben a széttört ember saját lényegére lel. Az ekstázis aktusában fog találkozni a partikuláris az univerzálissal: csakis az egyedi testünk fog elvezetni a matérián túlba, ahol minden megkülönböztettség megszűnik. Eljutva ide, ebbe a minden differenciától mentes létbe, az ember lényege visszatér oda, ahonnan jött. Az élet a sokféleségben, a változékonyságban és az egyediben nyer alakot. Így az ember magányosságra van ítélve, hiszen el van választva mindattól, ami a lényegét alkotja. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a halál által mindenki vissza fog jutni abba az állapotba, ahol az egyedi és a partikuláris többé nem létezik. Úgy látszik, mintha a zenei ekstázis és a halál közel állnának egymáshoz, hisz jellegüket tekintve nagyon hasonlóak. Lehetséges lesz-e a halálba ugrás, a zenei megsemmisülés csúcsán?